KURJER WARSZAWSKI.

D. 28. Lipca. — Rok 1847. Środa. № 199. Jutro, Śta Marta.

W zeszłą Niedzielę w Kościołach tutejszych, po ukończeniu Summy, odbyły się modły o pogodę. Śpiewano Suplikacje i Psalm »Przed oczy Twoje Panie."

Rozkazem Najwyższym z dnia 2go b. m., przeznaczeni zostali na Naczelników etapów: do m. Suchedniowa w gub: Radomskiej, liczący się w armji Podpułkownik *Korolkow*; do m. Terespola w gub: Lubelskiej, Jeleckiego pieszego pułku Podpułkownik *Łaszkiewicz*, z zaliczeniem po armji.

N. PAN 6go b. m. raczył postanowić: Udzieloną zostaie, w drodze łaski, Filipowi *Krakowskiemu*, b. Strzelcowi Leśnictwa Warszawa, przez wzgląd na przeszło 30-letnią służbę iego, wiek podeszły i zwątlone zdrowie, pensja dożywotnia rubli 15 rocznie.

Zapisy: a) dochód z miejsc w bóżnicy żeńskiej dla bóżnicy męzkiej; b) czynsz z kramnicy dla szkoły mniejszej murowanej, i buduiącej się w Hrubieszowie bóżnicy; c) dla szpitalu żydowskiego w Hrubieszowie, rs. 150, przez starozakonną *Dinę Mintz* sporządzone, Rada Administracyjna zatwierdziła.

Sekretarz Stanu przy Radzie Administr: odezwą z d. 27 Czerw: (9 Lipca) r. b. oznajmił Komisji Rz: Spraw W. i D., iż JO. Xiążę Namiestnik Królestwa maiąc sobie przedstawionem, że mieszkańcy pograniczni tutejsi od strony Pruss, udawać się zwykli za kartami legitymacyjnemi 8mio-dniowemi do m. *Poznania* i innych w głębi kraiu pruskiego położonych; po zniesieniu się z Rządem pruskim, zgodnie z wnioskiem tegoż Rządu, postanowić raczył: że karty legitymacyjne wydawane być maią mieszkańcom pogranicznym, iedynie na podróż za granicę w obrębie 3ch mil nieprzenoszącym; każdy zaś, powyższy 3 milowy obręb przekraczaiący, do niezwłocznego powrotu do kraiu przez Władze miejscowe pruskie znaglonym będzie. Komisja Rząd: zawiadamiaiąc Rządy gubernjalne o powyższym rozkazie Jego Xiążęcej Mości, poleciła ogłosić takowy przez dzienniki gubernjalne; nadto zaś, w wydawanych dotychczas podług przepisanego wzoru kartach legitymacyjnych, zamieścić drukiem następuiące ostrzeżenie: Okazicielowi niniejszej karty służy tylko prawo przebywania za granicą Królestwa Polskiego w obrębie 3ch mil Królestwa Pruskiego; przekraczaiącego ten obręb, Władze miejscowe pruskie znaglać będą do niezwłocznego powrotu do kraiu.

Loterja fantowa na korzyść wstydliwej nędzy i na osierocone Panienki, pod opieką Arcy-Bractwa przy Kościele PP. *Sakramentek* Warszawskich zostaiące, odbędzie się w miejscu wystawy Obrazów i fantów, w przyszłą Niedzielę o godz: 3ciej z południa. Osoby posiadaiące bilety, mogą znajdować się na ciągnieniu. Wygrane zaś fanty, przez Członków Komitetu będą wydawane za złożeniem biletów w ciągu następnego tygodnia, we Wtorek, Czwartek i Sobotę w godzinach popołudniowych od 4tej do 6tej. Jeszcze iest mała liczba biletów wygrywaiących, których rozdawnictwem zajmuią się Damy niosące pomoc cierpiącej ludzkości. W bieżącym tygodniu iutro, w Sobotę i w Niedzielę, w godzinach od 11tej do 2giej, po raz ostatni, obok wystawy fantów, piękne Obrazy i *Guliwer z Liliputami* oglądane być mogą.

Niedawno wyszło w Petersburgu dzieło ciekawej i ważnej treści, p. t. *Przegląd historyczny panowania N. Cesarza MIKOŁAJA I*, pr: P. Ustrjałowa, znanego rossyjskiego dziejopisarza. Polski przekład tego dzieła iuż iest na ukończeniu, i wkrótce druk iego rozpoczętym zostanie.

Zapis Uczniów na rok szkolny 1847/8 do Gimnazjum Gubernjal: Warszaws:, iako też Szkół Powiatowych w Łęczycy, Łowiczu, Rawie i Łodzi, rozpocznie się dnia 21 Lip: (2 Sierp:), i trwać będzie do dnia 29 Lip: (10 Sierp:) r. b. każdodziennie od godz: 9tej do 12tej, wyiąwszy Niedzieli.

Dyrektor Gimnazjum Realnego, podaie do wiadomości, iż wpis Uczniów na rok szkolny 1847/8 do tegoż Gimnazjum, Szkoły sztuk pięknych i Szkoły Powiatowej Realnej w Warszawie, rozpocznie się 21go Lipca (2 Sierp:), i trwać będzie do 29go Lipca (10 Sierp:) r. b. codziennie, wyiąwszy Niedzielę, od godz: 9tej do 12tej przed południem. Po upływie oznaczonego czasu, bez upoważnienia JW. Kuratora Okręgu Naukowego Warsz:, nikt przyiętym nie będzie. Każdy z przybywaiącej młodzieży winien złożyć: Metrykę chrztu, Świadectwo o zaszczepionej ospie, Świadectwo z nauk dotąd pobieranych, Książkę legitymacyjną ieżeli liczy lat 14cie wieku, lub Świadectwo Magistratu, Burmistrza, Prezydenta Miasta, lub Wójta Gminy, ieżeli liczy lat mniej, i Kwit kassy Magistratu M. Warszawy na uiszczoną opłatę szkolną. Dla udowodnienia do której klassy nowo przybywaiący uczeń iest usposobiony, wytrzyma examin z przedmiotów planem przepisanych na klassę z której chce wyżej postąpić.

Wyciąg z Sprawozdania Ministra Oświecenia narodowego za rok 1846. Okręg Naukowy Warszawski. Z Rozkazu Najwyższego z d. 28 Maja 1846 r., Kurator Okręgu naukowego Warsz: Jenerał-Lejt: *Okunew*, któremu poruczone było czasowo pełnienie obo-

wiązków Warszaw: Gubernatora Woiennego, objął napowrót obowiązki Kuratora Okręgu, zostaiącego tymczasowo pod sterem Wice-Prezesa Rady Wychowania Publiczn:, Rzecz: Radcy Stanu *Muchanowa*. Okręg Naukowy Warsz: składa się z 5ciu Gubernji. Zakłady iego naukowe dzielą się na *Specjalne*, *Ogólne* i *Prywatne*. Do rzędu pierwszego należą: Osobny zakład w Warsz:, pod nazwaniem *Kursów Pedagogicznych*, do składu którego wchodzi *Komitet Examinacyjny*. Zakład ten liczy Urzędników i Nauczycieli 11, uczniów 16. Instytut Gospodarstwa wiejskiego i Leśnictwa w Marymoncie: w nim urzędników i nauczycieli 23, uczniow 203. W szkole wiejskiej, przy Instytucie będącej, uczniów 25. Warszawskie Gimnazjum Realne i przy niem szkoła sztuk pięknych: W pierwszem, urzędników i nauczycieli 31, uczniów 726; w drugiej, urzędników i nauczycieli 16, uczniów 124. Instytut nauczycieli elementarnych: w nim urzędników i nauczycieli 9, uczniów 24. Szkoła Rabinów w Warszawie: w niej urzędników i nauczycieli 19, uczniów 189. — Do rzędu zakładów naukowych *Ogólnych* należą: 10 Gimnazjów, liczących inspektorów i nauczycieli 225, uczniów 3587. W liczbie ostatnich, 1091 iest ze szlachty, 1536 dzieci urzędników, 852 dzieci obywateli miejskich, a 108 dzieci włościan. Dwa zakłady naukowe Realne wyższe: w nich inspektorów i nauczycieli 31, uczniów 675. 15 Szkół filologicz: powiatowych: w nich inspektorów i nauczycieli 151, uczniów 1787; w tej liczbie: dzieci szlachty 499, dzieci urzędników 580, dzieci obywateli miejskich 605, dzieci włościan 102. 5 Szkół powiatowych Realnych: w nich inspektorów i nauczycieli 33, uczniów 455. 86 Szkół Rzemieślniczo-Niedzielnych: w nich nauczycieli 8, uczniów 6717. 1058 Szkół elementarnych: w nich nauczycieli 1069, uczniów płci oboiej 60,930. 6 Szkół elemen: dla starozakonnych: w nich nauczycieli 12. uczniów płci mężkiej 305, żeńskiej 108; ogółem 413. — Do rzędu zakładów naukowych *Prywatnych* należą Pensje i Szkoły, utrzymywane przez osoby prywatne. Dzielą się one na wyższe i niższe czyli początkowe. 56 wyższych zakładów naukowych prywatnych, z których 8 dla płci mężkiej, a 48 dla płci żeńskiej; w nich Inspektorów i nauczycieli 78, uczniów 244, uczennic 1667; ogółem 1911. 133 zakładów naukowych niższych: w tej liczbie, dla płci mężkiei 29, dla płci żeńskiej 62, dla oboiej 42; w nich nauczycieli 308, uczniów 1414, uczennic 1352; ogółem 2766. Wszystkich zatem w ogóle zakładów naukowych 1375, uczniów i uczennic 80,547; w tej liczbie: wyznania Prawosławnego 249, Unickiego 668, Ewanielick: 13,360, Mojżeszow: 2016, i Mahometańsk: 7; wszyscy inni są wyznania Rzymsko-Katolickiego.

Magistrat M. Warszawy, zawiadomił Właścicieli, Rządców i Dzierżawców posesji w m. Warszawie położonych, że od d. 4 Sierp: r. b. rozpocznie się pobor w Kassie Poborowej Pomocniczej 2ej raty za r. b. opłaty Latarniowej; wzywa tychże Kontrybuentów, aby powyższą należność od nich przypadaiącą, w ciągu miesiąca Sierpnia r. b. niezawodnie do wspomnionej Kassy wnieśli; albowiem po upływie tego terminu, exekucja przepisami Rządu oznaczona, do opóźniaiących się zaregulowaną zostanie.

Dnia 1go Sierpnia zaczyna się zapis Uczniów, w pensji mężkiej przezemnie utrzymywanej, przy ulicy Miodowej w pałacu zwanym Paca na 1szem piątrze. Rodzice więc i Opiekunowie chcący umieścić dzieci w mej pensji, raczą się zgłosić w oznaczonym czasie, zaopatrzywszy się w metryki urodzenia Uczniów, które przy zapisie złożone być maią podług polecenia Władzy. Po odbytych formalnościach zapisowych, zaraz zwykłym porządkiem kurs nauk nowego roku szkolnego rozpoczętym zostanie. — Michał *Putz*, Przełożony pensji mężkiej.

Wczoraj w Red: Kurjera złożono na odbudowanie Kapliczki BOGA-RODZICY w Studziennicznej: od Familji Z. zł. 13 gr. 10; od M. R. zł. 6 gr. 20; od *Natalji* zł. 3 gr. 10; bezimiennie zł. 5; a od N. G. zł. 10 dla ubogich dzieci sierot, będących pod opieką Towarzystwa Dobroczynności.

Urzymuiąca *Szkołę Wyższą Płci Żeńskiej* o 3ch klassach przy ulicy Ordynackiej, 1szy dom od Nowego Światu Nro 1313, ma sobie za obowiązek oznajmić, zarazem polecić się Szano: Rodzicom i Opiekunom, którzyby życzyli sobie umieścić na edukacji swe dzieci, lub pupille, tak na pensjonarki iako i przychodnie, aby zgłosić się raczyli w tym celu do niej, dla zawarcia umowy, iako od roku szkolnego, gdyż kurs nauk rozpoczynać się będzie z dniem 1szym Sierpnia. — Felicja *Banasiewicz*.

Uwiadamiam Szan: Publiczność, iż sprzedaż uszkodzonych objektów przez pożar, prowadzona sposobem licytacji w handlu pod Nr 496, przy ul: Senat:, pochodzących z handlu moiego, z dniem 15 b. m. iuż ukończoną została, i że więcej towarów uszkodzonych przez ogień nie mam i nieprzedaię. — T. *Czaban*.

Plac *Żelaznej Bramy* został upiększony w skutek ukończenia wspaniałego domu Pana *Krzymińskiego*. W tymże domu otworzony został nowy Kantor Loterji, któremu wróżyć należy iak najlepsze powodzenie, ponieważ *Fortuna* ma tu blizkie sąsiedztwo z *Merkurym* unoszącym się nad *Gościnnym dworem*.

Pikillo-Alliaga czyli *Maurowieza Filipa IIIgo*, Romans historyczny, wyjdzie w polskim przekładzie w 5ciu tomach. Tom 1szy iuż wyszedł z druku, 2gi

iest pod prassą i wyjdzie niebawem. Prenumerować można w Księgarniach: *Merzbacha*, *Sennewalda*, *Klukowskiego*, *Spiessa* i *Natansona*, iako też w Kantorze Gazety Warsz:, niemniej na wszystkich Urzędach i Stacjach Poczto:. Cena 5ciu tomów, zł. 20.

Kurs wczorajszy: Listy zast: nowe za 100 zł. żądaią r. s. 14 k. 72 (zł. 98 gr. 4), daią r. s. 14 k. 70 (zł. 98); wartość kuponu kop: 5⁵/₀.

Nakładem składu nut muzyczn: Ig: *Klukowskiego* przy rogu ulic Miodowej i Senatorskiej N° 497 lit: C, wyszedł nowy Mazur p. t: *Pastuch*, przez Adama *Ciechanowskiego*, grywany u wód mineralnych w ogrodach Saskim i Krasińskim. Cena zł. 1.

Wczoraj w Wielkim Teatrze z ciągłym zadowoleniem Publiczność przyjmowała przedstawienie dzieł i obrazów w czasie *Co kto lubi*. Przywołani: JPani *Halpert* po akcie *Dziewicy Orleańskiej;* a JPani *Turczynowiczowa* po *Mazurze*.

Z Wielunia. — Przeszło od dwóch miesięcy bawiło w mieście tutejszem towarzystwo Artystów dramatycznych, pod zarządem P. Jana *Okońskiego*. Pomimo niepogodnych czasów, Publiczność naszego miasta dość licznie i chętnie uczęszczała do teatru, wynagradzaiąc usiłowania i dobrą grę Artystów. Uważaiąc pod każdym względem od lat kilkunastu, nasze miasto, tak porządnego towarzystwa niemiało. Z przedstawionych dotąd różnych dzieł scenicznych, najwięcej podobały się: Korzeniowskiego: *Żywi i umarli*, *Górale*, *Panna Mężatka*, *Rudolf*, i t. p. W grze (z dość licznego towarzystwa, składaiącego się z osób kilkunastu) celuią: Państwo *Okońscy* i *Słowikowscy*, PP. *Nowaczyński*, *Misiewicz* i *Prosiński*. P. *Słowikowski*, szczególniej występuiąc w różnych rolach i charakterach z prawdziwym talentem, miło iest widzianym i uwielbianym od Publiczności, śmiało nawet wyrzec możemy, iż iest chlubą i ozdobą tego towarzystwa. Między dziełami przedstawianemi w tym czasie, z powszechnem zadowoleniem była przyiętą i okrywana rzęsistemi oklaskami, komedja *Lwy i Lwice*, oryginalnie napisana wierszem przez Stan: *Bogusławskiego*, Artystę Teatrów Warsz:. Dochodu z tego widowiska danego na wsparcie Szpitalu, było zł. 1230; co iak na mniejsze miasto, iest prawie osobliwość. Dekoracja nader stosownie była ozdobioną eleganckiemi meblami. Zacny Zarządzca tego towarzystwa scenicznego JP. *Okoński*, iuż opuścił *Wieluń*, i udał się do *Solca*.

Z Petersburga. — Rozkazem dziennym z dnia ³/₁₅ Lipca, Pułkownik Hrabia *Benkendorf* Adjutant N. PANA, przydzielony został do Legacji Cesarsko-Rossyjskiej w Berlinie. — Asesor Kolegjalny *Skipor*, i Kupiec *Rukert*, otrzymali w Petersburgu, przywilej 10-letni, na wyrabianie rękawiczek do pływania. Rękawiczki te maią postać pletw ptaków wodnych, i służą nawet nieumieiącym pływać, do utrzymywania się na głębinach wód i do przebywania rzek. Wykonane iuż pod tym względem proby, niepozostawiły nic do życzenia. — Dyrekcja Teatrów CESARSKICH w Petersburgu, zaangażowała do truppy włoskiej, sławną śpiewaczkę *Frezzolini*.

Anglja. — Nowy Poseł francu: Xżę *Brogli*, miewa częste narady z Lordem *Palmerstonem*. — Nowego ministerstwa portugalskiego ma być Prezesem Xżę *Palmella*, a Hrabia *Lawradio* M. spraw zagr:.

Belgja. — Król ozdobił kilku Ministrów neapolitańskich, orderem *Leopolda*. — 16go b. m. wybuchł pożar w kopalni węgli kamiennych w blizkości *Seraing;* z liczby zatrudnionych w kopalni robotników, 20 spłonęło.

Francja. — Po odroczeniu izb prawodawczych w końcu b. m., Minister spraw wewn: Hrabia *Djuszatel* wyiedzie do wód *Ems;* a Minister spraw zagr: P. *Gizo*, wyiedzie do swoiej posiadłości *Wal Richer*. — Podług zwyczaju izby Parów, miejsca zajmowane przez Jenerała *Kjubier* i Pana *Teste*, przez rok zostaną prożne. *Kjubier* wyiedzie do Missury. — Przekonano się, iż liczne choroby w armji pochodzą z niedostatecznej żywności. — Jenerał-Por: *Udino*, 14go b. m. przybył do Marsylji, zkąd miał odpłynąć do Algierji. — Xżę *Brogli* przysłał z Londynu depesze tyczące się sprawy greckiej. — W tych dniach umarł w Paryżu Doktor *Wołowski*. — 19go b. m. przedawano iuż w *Paryżu* mąkę z świeżego zboża. — Obliczono, iż pożyczki zaciągnięte przez Francję od roku 1830, łącznie z nową pożyczką 350 miljonową, dochodzą 1,192 miljonów. — Jenerał *Żakmino* wrócił do Paryża, i objął znowu dowództwo gwardji narod:.

Hiszpanja. — Infant *Don Franciszek* 12go b. m. wyiechał z swoią córką Infantką *Józefą*, do San Sebastjan.

Niemcy. — J. C. W. Wielki Xżę CESARZEWICZ Następca tronu Rossyjskiego, przybył z *Wajmaru* do *Berlina*.

Turcja. — *Tahir* Basza były Wielki Admirał i Gubernator *Adryanopolu*, mianowany Gubernatorem Bosnji. — Sławny Fortepjanista *Liszt*, otrzymał od Sułtana order *Niszan Iftihar*.

Rozmaitości. — W Portugalji, podług powieści podróżnego w gazecie *Echo mądrego świata*, panuie oddawna zabobon o niewieście z rodu Maurów. Wieśniacy tamtejsi wierzą, że chociaż ród Maurów dawno zginął w tym kraiu, ale moc ich ieszcze dotąd nie ustała, i prawie w każdym zamku, gdzie niegdyś Saraceni mieszkali, zaczarowana niewiasta tego rodu chodzi

w nocy iako duch, i pilnuie nieodkrytych dotąd skarbów. Chociaż ona z tego nienawistnego rodu pochodzi, umysł iej nieznа surowości, a dobroć maluie się w iej wzroku; i kiedy rosa pokrywa rośliny, a słońce tylko co wschodzi, można ią widzieć opartą o iaki poniszczony pomnik maurów, ale nie szukaiącą zemsty, lecz tylko żałobę odbywaiącą. Nie lęka się ona ludzi, i owszem, otacza ich czasem swoiem czarodziejstwem, i nie ieden przez nią ulubiony, został w nieszczęściu obroniony, i obdarzony cząstką iej ukrytych skarbów. Wieśniacy nie maią tego za grzech wzywać iej pomocy.— Hiszpańscy rabusie zwykli tym, których zrabuią, dawać certyfikaty, mocą których iuż nie będą przez innych rabowani. Jeżeli taki zrabowany z certyfikatem wpadnie w ręce innych rabusiów, i pokaże im takowy, to z nim bardzo grzecznie obchodzą się, i puszczaią go z uszanowaniem. Jest to wzaiemność szacunku u tamtejszych złodziejów, iak opowiada podróżny w gazecie *Puncz*.— Aby mieszkańcy Australji mogli dostać miodu od pszczół, używaią następuiącego niewinnego i prostego środka: Łapią oni iedną pszczołę, i przymocowuią do niej leciutkie piórko łabędzie albo sowy; tak wystafirowana pszczoła leci prosto do ula, a oni ią uważaią i zdradliwie odkrywaią iej siedlisko, potem zupełnie rabuią one.

S Z A R A D A.

W *pierwszym*, *drugim*, nabyć można;
Drugie trzecie myśl pobożna,
Gdy cechuie, każdy słucha,
Bo pobudza, wznosi ducha.
Wszystko widzisz w Stwórcy dziele,
W każdym domu, i Kościele.
(Zeszła Szarada *Jakubek*).

PRZYJECHALI do WARSZAWY.

Basze Karol Oby: z Brzyszewa; Frydrychs Edw: Oby: z Boguszyc; Gerlach Grzeg: Kup: z Lipska; Jarosiewicz Wład: Oby: z Gub: Grodzieńs:; Kraft Elżbieta Oby: z Rygi; Łempicki Jan Oby: z Uniecka; Neüfeld Salam: Kup: z Berlina; Noak Jan Kup: z Poznania; Szleger Lud: Dok: z Kurlandji; Sygietyński Maur: Ob: z Tarnówka; Wąsowicz Eust: Oby: z Ossy. (G. P.)

DONIESIENIA.

Dziś rano ciepła stopni 12. Wczoraj w południe 19.

TEATR WIELKI. Jutro, 4ty raz *Linda*.

TEATR ROZ:. Dziś, *Co kto lubi.* 82gi raz *Przez sen. Obrazy. Dwaj Roztargnieni.* Tańce.